

KANTELU

A on 5.5.2013 kannellut oikeuskanslerille Kemiönsaaren Vesi Oy:n (jatkossa myös Kemiönsaaren Vesi) toiminnasta. Kantelija arvostelee sen Kemiön saarella, Björkbodan vedenottamon suoja-alueella tekemiä vesi- ja viemäröintitöitä ottaen erityisesti huomioon ympäristönsuojelun ja yleisen liikenneturvallisuuden vaatimukset. Kantelija on erityisesti tuonut esiin vedenottamon vaikutukset pohjavesialueeseen ja arvostelee tehtyjen vesi- ja viemäröintitöiden linjausten sijoitusta suhteessa pohjavedenottamoon. Kantelijan kertoman mukaan vesi- ja viemäröintitöiden yhteydessä on lisäksi poistettu pohjavesialueesta kertovat merkit eikä niitä ole laitettu takaisin. Lisäksi kantelun mukaan töiden yhteydessä on tuhottu viheralueita ja alueelle on jätetty liikenneturvallisuuden kannalta vaarallisia avoimia kaivantoja. Edelleen kantelija arvostelee menettelyä, jolla Kemiönsaaren Vesi Oy:n toimitusjohtaja B on sopinut kiinteistöä koskeneista vesi- ja viemäröintitöistä 10.8.2012 kiinteistön omistajien, C:n ja D:n kanssa. Kantelijan mukaan B neuvotteli asiasta kyseisten jo iäkkäiden henkilöiden kanssa epäasiallisesti painostaen.

Kantelijan asiaa koskevat ympäristöministeriöön toimittamat kantelut on siirretty ministeriöstä oikeuskanslerinvirastoon 19.3.2014.

Kantelija on lisäksi täydentänyt kanteluaan lukuisilla lisäkirjeillä, joista viimeisin on saapunut oikeuskanslerinvirastoon 27.8.2014. Lisäkirjeissä on arvosteltu myös Sibelco Nordic Oy Ab:n toimintaa.

SELVITYS

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jatkossa myös ELY-keskus) on antanut selvityksen. ELY-keskuksen selvityksen liitteinä ovat Kemiönsaaren kunnanhallituksen ja Kemiönsaaren Vesi Oy:n antamat selvitykset. Selvitysten jäljennökset lähetetään kantelijalle ohessa. Asian esittelijä on lisäksi elokuussa 2014 hankkinut ELY-keskukselta lisätietoja.

RATKAISU

Kantelun rajaus

Perustuslain 108 §:n 1 momentin mukaan oikeuskanslerin tulee valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa.

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 4 §:n 2 momentin mukaan oikeuskansleri ryhtyy hänelle tehdyn kantelun johdosta niihin toimenpiteisiin, joihin hän katsoo olevan aihetta lain noudattamisen, oikeusturvan tai perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen kannalta. Asiassa hankitaan oikeuskanslerin tarpeelliseksi katsoma selvitys.

Vesihuoltolaitoksen toiminnasta säädetään vesihuoltolaissa (119/2001). Vesihuoltolaitoksella tarkoitetaan 3 §:n 3 kohdan mukaan laitosta, joka huolehtii yhdyskunnan vesihuollosta. Vesihuoltolakia koskevan hallituksen esityksen mukaan kaikki vesihuollon palveluista tehtävät sopimukset ja maksut ovat yksityisoikeudellisia ja niitä koskevat riita-asiat ratkaistaan käräjäoikeudessa (HE 85/2000 vp).

Vesihuoltolaitosten toiminnan valvonta on lain 4 §:n (1488/2009) mukaisesti järjestetty siten, että valvontaviranomaisina toimivat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä kunnan terveydensuojeluviranomainen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Vesihuoltolain 5 §:n mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti tämän lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kehittämissuunnitelmia laatiessaan kunnan tulee olla riittävässä yhteistyössä muiden kuntien kanssa. Kehittämissuunnitelmassa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesihuollon järjestämiseen alueilla, joilla on voimassa maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettu yleis- tai asemakaava tai joilla yleis- tai asemakaavan laatiminen on vireillä sekä alueilla, joita koskevat ympäristönsuojelulain (86/2000) 19 §:n nojalla annetut ympäristönsuojelumääräykset.

Kemiönsaaren Vesi Oy on kunnallinen liikelaitos, joka on muodostettu vuonna 2009 kolmen kunnan kunnallisista vesilaitoksista. Sen tehtävänä on toteuttaa Kemiönsaaren vesihuoltosuunnitelma, jonka Kemiönsaaren kunta on hyväksynyt ja jonka tekemiseen kunta veloitetaan vesihuoltolaissa. Yhtiön johtokunta toimii Kemiönsaaren kunnan teknisen lautakunnan alaisuudessa. Vesi- ja viemärilinjausten teko ja siihen liittyvät menettelyt ovat yhtiön julkisen tehtävän toteuttamista ja kuuluvat näin ollen oikeuskanslerin valvontavaltaan. Sen sijaan osakeyhtiön tekemät sopimukset kiinteistönomistajien kanssa ovat yksityisoikeudellisia sopimuksia.

Sibelco Nordic Oy Ab:n osalta totean, että yksityisen osakeyhtiön menettely ei kuulu tehtäviini ja toimivaltaani. Mikäli kantelijan tarkoitus on tältä osin ollut arvostella ympäristöviranomaisen menettelyä, on kantelu siinä määrin yksilöimätön, ettei asiaa ole voitu sen perusteella tutkia.

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

Arviointi

Vesi- ja viemäröintityöt pohjavesialueen kannalta

Ympäristönsuojelulain 3 luvun 20 §:n 1 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ohjaa ja edistää laissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä tarkoitettujen tehtävien hoitamista alueellaan, valvoo näiden säädösten noudattamista sekä käyttää osaltaan ympäristönsuojelun yleisen edun puhevaltaa lain mukaisessa päätöksenteossa. Lain 22 §:n 1 momentin mukaisia valvontaviranomaisia ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Ympäristönsuojelulain 4 luvun 28 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan on oltava lupa (ympäristölupa). Asetuksella säädetään tarkemmin luvanvaraisista toiminnoista.

Ympäristölupa on lisäksi oltava:

- 1) toimintaan, josta saattaa aiheutua vesistön pilaantumista eikä kyse ole vesilain mukaan luvanvaraisesta hankkeesta;
- 2) jätevesien johtamiseen, josta saattaa aiheutua ojan, lähteen tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettua noron pilaantumista;
- 3) toimintaan, josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta;
- 4) jätelain soveltamisalaan kuuluvan jätteen laitos- tai ammattimaiseen käsittelyyn;
- 5) öljyn ja kaasun etsintäporaukseen ja esiintymän hyväksikäyttöön sekä muuhun niihin liittyvään toimintaan Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä.

Vesilain 4 luvun 11 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomainen voi veden ottamista koskevassa päätöksessä tai erikseen määrätä pohjaveden ottamon ympärillä olevan alueen suoja-alueeksi. Suoja-alue voidaan määrätä, jos alueen käyttöä on tarpeen rajoittaa veden laadun tai pohjavesiesiintymän antoisuuden turvaamiseksi. Suoja-aluetta ei saa määrätä laajemmaksi kuin on välttämätöntä. Vaatimuksen tai hakemuksen suoja-alueen määrittämisestä voi tehdä hankkeesta vastaava, valvontaviranomainen tai asianosainen.

Kemiönsaaren Veden toiminta-alue on hyväksytty Kemiönsaaren kunnanvaltuuston päätöksellä 27.4.2011 § 20. Kemiönsaaren Veden selvityksen mukaan se on ollut hankkeen suunnittelun ja toteutuksen yhteydessä toistuvasti yhteydessä ELY-keskuksen virkamiesten, johtavan vesihuoltoasiantuntija E:n, pohjaveden suojelusta vastaavan F:n ja tiemestari G:n kanssa. Yhteistyö ELY-keskuksen kanssa on sujunut hyvin. ELY-keskus on 31.1.2011 antanut Kemiönsaaren kunnan pyynnöstä lausunnon ehdotuksesta Kemiönsaaren Veden toiminta-alueeksi. Lausunnossa on esitetty ehdotukseen vain vähäisiä korjauksia eikä siinä käsitellä hankkeen mahdollisia vaikutuksia pohjavesialueeseen.

ELY-keskuksen oikeuskanslerille antaman selvityksen mukaan kyseisessä hankkeessa on toteutettu muun ohella Kemiönsaaren Veden ja Björkbodan vesiosuuskunnan vesijohtoverkostojen yhdistäminen rakentamalla kaksi rinnakkaista vesijohtoa Kemiönsaaren Veden Nordanån vedenottamon ja Björkbodan vesiosuuskunnan vedenottamon välille. Tavoitteena on ollut molempien vesilaitosten vesihuollon turvaaminen. Järjestely mahdollistaa myös sen, että Björkbodan vedenottamon vettä voidaan pumpata käsiteltäväksi Nordanån vedenottamolla ja palauttaa takaisin Björkbodan vesiosuuskunnan edelleen jaettavaksi. Hanketta ei edellä kerrotuista syistä sen luonteen vuoksi ole ollut mahdollista toteuttaa täysin ilman myös pohjavesialueilla tapahtuvia rakentamistöitä.

Vaikka ELY-keskus ei Kemiönsaaren kunnalle antamassaan lausunnossa käsitellyt hankkeen vaikutuksia pohjavesialueeseen, ELY-keskus on oikeuskanslerille antamansa selvityksen mukaan kuitenkin arvioinut myös vesijohto- ja siirtoviemärihankkeen vaikutuksia pohjavesialueisiin ja vastannut kantelijan asiaa koskeviin tiedusteluihin. Selvityksen mukaan vedenottamot yhdistävät vesijohtolinjat on niiden tarkoituksesta johtuen jouduttu sijoittamaan osin pohjavesialueille ja vedenottamoiden suojavyöhykkeiden alueille. Siirtoviemäri on ollut perusteltua linjata niin, että muun muassa Björkbodan taajaman viemäriverkosto on mahdollisimman helpposti liitettävissä siirtoviemäriin. Rakentamalla siirtoviemäri tiealueella on erilaista yhdyskuntatekniikkaa sijoitettu samaan käytävään. Näin toimimalla on erilaisen yhdyskuntatekniikan vaatimat aluevaraukset ja niistä aiheutuvat maankäytölliset rajoitukset ollut mahdollista kohdistaa mahdollisimman suppeille alueille.

ELY-keskuksen selvityksen liiteaineistosta ilmenee, että ylitarkastaja F on 17.6.2013 pyytänyt Kemiönsaaren Vedeltä selvitystä koskien Björkbodan vesihuoltotöitä ja niiden vaikutuksista pohjavesialueeseen. Hän on pyytänyt selvitystä myös siitä, onko pohjavesialueen osoittavia varoituskylttejä poistettu maastosta. Toimitusjohtaja B:n vastauksen mukaan pumppaamo on päätetty sijoittaa pohjavesialueelle siitä syystä, että silloin voidaan parhaiten varmistaa linjan toimivuus. Pumppaamo on kuitenkin sijoitettu maastollisesti korkealle. Sen ylivuotoputki on lisäksi suunniteltu niin, että se loppuu pohjavesialueen suoja-alueen ulkopuolelle. Vesinäytteitä ei ole siten tarvetta ottaa. Putki on hitsattua muoviputkea, jossa on suhteellisen alhainen paine verrattuna vesilinjaan, jolloin verkostovuotoriski on vähäinen. Rakennustöiden yhteydessä on voitu B:n mukaan poistaa joitain kylttejä, mutta kyltit laitetaan takaisin rakennustöiden valmistuttua. Asiakirjaselvityksen mukaan edellä kerrottuja seikkoja on myös laajahkosti selostettu kantelijalle 18.6.2013 ja 17.9.2013 lähetetyissä sähköpostikirjeissä.

Alueella on tehty ELY-keskuksen toimesta maastokatselmus 26.8.2013. Katselmuksesta laaditun muistion mukaan Kärkullan pohjavesialue sijaitsee keskustan itäpuolella jokilaaksossa, pääosin saven peittämässä hiekkamuodostumassa. Kemiönsaaren Veden vedenottamo on pohjavesialueen ja peltoalueen keskellä siten, että lähinnä maanviljely muodostaa riskin pohjavedelle. Vedenottamon vedessä ei ollut kuitenkaan havaittu torjunta-ainejäämiä. Björkbodan pohjavesialue on I-luokan pohjavesialue, jolla on vesiosuuskunnan vedenottamo. Katselmusmuistion mukaan vesihuoltolinja kulkee pohjavesialueen läpi, mutta tehdyt suojaustoimenpiteet ovat riittävät. Mahdollisissa järjestelmän häiriötilanteissa hälytykset ohjautuvat ympärivuorokautiseen valvontaan. Muistion mukaan rakennustyöstä aiheutuneet tien vauriot korjataan, pohjavesialueen merkki palautetaan ja kasvillisuus istutetaan vesihuoltotöiden valmistuttua.

ELY-keskuksen selvityksen mukaan ”hankkeen toteuttamisessa ei ole tullut ilmi merkittäviä puutteita pohjavesien suojelussa taikka vedenottamon suojavyöhykkeitä koskevien määräysten noudattamisessa”. Varsinais-Suomen ELY-keskukselta 25.8.2014 saatujen tietojen mukaan rikkoutunut pohjavesisuojaus on korjattu ja pohjavesialueen merkit on tilattu. Merkit asennetaan paikalleen niiden saavuttua. Ylitarkastaja F on lisäksi 5.3.2014 muun virkatehtävän johdosta tekemänsä matkan yhteydessä tarkastanut myös pohjavesialueella tehtyjä rakentamistöitä. Alueella ei tuolloin ollut havaittavissa mitään poikkeuksellista pohjavesien suojelun kannalta.

Asiassa on kiistatonta, että kyseessä olevat vedenjakelu- ja viemärintyöt on tehty ainakin osittain pohjavesialueella. Björkbodan vedenottamolle on vesioikeuden päätöksellä 15.9.1980 määrätty suoja-alue, jota koskeviin määräyksiin ELY-keskuksen selvityksessä viitataan. Nyt kyseessä olevalla hankkeella ei ole ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa. Ympäristönsuojelulain mukaan ympäristölupa tarvitaan, mikäli toiminta aiheuttaa ympäristön pilaan-

tumisen vaaraa. Kemiönsaaren pohjavesialueille on laadittu vuonna 2006 pohjavesien suojelusuunnitelma. Suojelusuunnitelma sisältää informatiivista tietoa kunnan pohjavesialueista, suosituksia pohjavedensuojeluun ja ohjeita mahdollisten ympäristövahinkojen varalta. Suojelusuunnitelmalla ei ole suoranaisia oikeudellisia vaikutuksia, mutta toisaalta esimerkiksi ympäristöhallinnon verkkosivuilla todetaan, että nykyisin pohjavesien suojeleminen on aluehallintoviraston vahvistaman suoja-alueen sijaan yhä useammin korvattu pohjavesien suojelusuunnitelmalla. Tämä suunnitelma on viranomaisvalvonnassa, maankäytön suunnittelussa sekä toiminnanharjoittajien lupahakemusten ja ilmoitusten käsittelyssä sovellettava selvitys ja ohje. Suojelusuunnitelman laatiminen on tärkeintä sekä vedenhankintaa varten tärkeille että vedenhankintaan soveltuville ja riskivesialueille (www.ymparisto/pohjavedensuoja).

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen edellä mainitussa Kemiönsaaren kunnalle annetussa lausunnossa Kemiönsaaren Veden toiminta-alueesta ei kuitenkaan lainkaan käsitellä pohjavesialuetta ja sen mahdollista vaikutusta rakennustöiden suorittamistapaan. Ympäristönsuojelulain nojalla elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävänä on ohjata ja edistää laissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä tarkoitettujen tehtävien hoitamista alueellaan, valvoa näiden säädösten noudattamista sekä käyttää osaltaan ympäristönsuojelun yleisen edun puhevaltaa lain mukaisessa päätöksenteossa. ELY-keskus vastaa alueellaan pohjaveden suojelun ohjauksesta ja valvonnasta. Velvollisuus käyttää yleisen edun puhevaltaa ympäristönsuojeluun liittyvissä asioissa koskee siten myös ELY-keskuksen kunnalle antamaa lausuntoa vedenjakelu- ja viemäröintialueesta. ELY-keskuksella on lausuntoa antaessaan myös velvollisuus varmistua siitä, että sillä on asian arvioimista varten tarpeelliset tiedot. Varsinais-Suomen ELY-keskus on vuonna 2013 pyytänyt Kemiönsaaren Vedeltä erillistä selvitystä hankkeen mahdollisesta vaikutuksesta pohjavesialueeseen. Näin ollen sillä ei mitään ilmeisimmin ole vuonna 2011 sen antaessa hankkeesta lausunnon Kemiönsaaren kunnalle ollut myöskään käytettävissään riittäviä tietoja mahdollisten pohjavesivaikutusten arvioimiseksi.

Edellä kerrotuilla perusteilla katson, että Varsinais-Suomen ELY-keskus on laiminlyönyt ympäristönsuojelulain mukaisen velvollisuutensa käyttää ympäristönsuojelun yleisen edun puhevaltaa, kun se ei ole Kemiönsaaren kunnalle 31.1.2011 antamassaan lausunnossa ottanut kantaa vedenjakelu- ja viemäröintitöiden vaikutukseen pohjavesialueeseen ja varmistanut, että sillä on asian arvioimiseksi riittävät tiedot.

Vesi- ja viemäröintityöt yleisen turvallisuuden kannalta

Kemiönsaaren Veden ja Kemiönsaaren kunnanhallituksen antamissa selvityksissä myönnetään, että rakennustöiden yhteydessä on ollut turvallisuuspuutteita sekä maastoon jääneiden avointen kaivantojen että muutoin liikennejärjestelyjen osalta. Selvityksen mukaan rakennusurakoitsijan turvatoimenpiteet kaivettujen, avointen kanavien ympärillä sekä liikennejärjestelyt valtion maantiellä ”olisi voitu hoitaa paremmin” ja ”tilaajan valvontavelvollisuus petti”. Työturvallisuustoimenpiteitä käsiteltiin kuitenkin toistuvasti työmaakokouksissa rakennuttajan aloitteesta. Selvitysten mukaan mahdolliset vahingot ja puutteet tullaan hoitamaan kuntoon. Selvityksissä ei ole yksilöity, millaisia turvallisuuspuutteet ovat olleet, kuinka kauan ne ovat olleet olemassa tai millaisiin toimiin ja minkälaisessa aikataulussa puutteiden poistamiseksi oli ryhdytty tai oli tarkoitus ryhtyä.

ELY-keskuksen selvityksessä viitataan yleisen turvallisuuden osalta ainoastaan siihen, mitä Kemiönsaaren Veden ja Kemiönsaaren kunnanhallituksen selvityksissä on asiasta todettu. Myöskään niissä ei siis tuoda esiin edellä mainittuja seikkoja. Selvitykset ovat tältä osin puutteellisia.

Kemiönsaaren Vesi ja Varsinais-Suomen ELY-keskus ovat tehneet 27.12.2011 sopimuksen vesijohdon ja viemäriputken sijoittamisesta maantien 183 tiealueelle. Sopimuksen mukaan työn toteuttamisesta ei saa aiheutua vaaraa liikenneturvallisuudelle eikä haittaa tien kunnossapidolle ja Kemiönsaaren Vesi vastaa käyttämänsä urakoitsijan työstä ELY-keskukselle. Kunnalla on yleinen velvollisuus huolehtia kunnan alueen teiden ja muiden liikennealueiden liikenneturvallisuudesta ja esteettömyydestä. Käytännössä tekninen lautakunta valvoo kunnan katujen ja teiden liikenneturvallisuutta. Kemiönsaaren Veden johtokunta toimii Kemiönsaaren kunnan teknisen lautakunnan alaisuudessa.

Edellä kerrotuilla perusteilla katson, että Kemiönsaaren kunnan tekninen lautakunta on laiminlyönyt velvollisuutensa valvoa, että Kemiönsaaren Veden tilaama vesijohdon/viemäriputken sijoittaminen maantiealueelle ja siihen liittyvät rakennustyöt eivät vaaranna liikenneturvallisuutta.

Neuvottelut koskien kiinteistöä

Tapahtumien 10.8.2012 osalta Kemiönsaaren kunnan selvityksessä todetaan, että neuvotteluissa oli ollut kiinteistön omistajien ja toimitusjohtaja B:n lisäksi mukana urakoitsijan työnjohtaja H. Selvityksen mukaan tuossa vaiheessa ei ollut tiedossa, että kiinteistön omistajat olivat valtuuttaneet kantelijan edustamaan heitä asiassa. Valtakirja esitettiin ensimmäisen kerran 10.5.2013. Tapaaminen oli joka tapauksessa tavanomainen ja sen kuluessa sovittiin jo syntyneiden vahinkojen korvaamisesta.

ELY-keskuksen selvityksessä todetaan, että tilan talouskeskus sijaitsee sekä Björkbodan vesiosuuskunnan vesijohdon että Kemiönsaaren Veden viemäroinnin toiminta-alueen ulkopuolella eikä sitä ole velvollisuutta liittää vesijohtoon tai viemäriverkostoon. ELY-keskuksella ei ole tiedossaan, milloin kantelijan valtakirja on esitetty Kemiönsaaren Vedelle. Myöskään tapahtumista neuvottelutilanteessa ei ole edellä kerrottua tarkempaa tietoa. Kantelija itse ei ole ollut paikalla neuvottelutilanteessa. D on 17.1.2014 peruuttanut kirjallisesti edesmenneen miehensä kantelijalle antaman valtakirjan.

Ottaen huomioon käytettävissä oleva selvitys asiassa ei ole tullut esiin perusteltua syytä epäillä toimitusjohtaja B:n käyttäytyneen epäasiallisesti neuvottelutilanteessa C:n ja D:n kanssa 10.8.2012.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Kiinnitän Varsinais-Suomen ELY-keskuksen huomiota sen ympäristönsuojelulain mukaiseen velvollisuuteen käyttää ympäristönsuojelun yleisen edun puhevaltaa ja hankittuaan asian arvioimiseksi tarpeelliset tiedot ottaa kantaa vesi- ja viemärintihankkeen vaikutuksesta pohjavesialueeseen sen antaessa lausuntoa ehdotetusta vedenjakelu- ja viemärintialueesta.

Kiinnitän myös Kemiönsaaren kunnan teknisen lautakunnan huomiota sen velvollisuuteen valvoa kunnan katujen ja teiden teknistä turvallisuutta myös vesi- ja viemäritöiden yhteydessä ja velvollisuuteen liikenneturvallisuuden vaarannuttua ryhtyä asiassa tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Lähetän päätöksestäni jäljennöksen tiedoksi ympäristöministeriölle.

Muihin toimenpiteisiin en katso kantelun antavan aiheutta.

Kantelun liitteet palautetaan kantelijalle.

Apulaisoikeuskansleri

Risto Hiekkataipale

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Minna Ruuskanen

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi